

Málstærð	Stofngjald kr
63 A 1-fasa	53.500
100 A 3-fasa	94.700
1200 A 3-fasa	1.130.000

3.3 Leigugjöld (önnur mælitæki en solumælar)

M.1 Orkumælir, einfasa	750 kr/a
M.2 Orkumælir, þrífasa	2.960 kr/a
M.4 Aflmælir	5.000 kr/a

4. Hitaveita Reykjavíkur (allar tölur eru án VSK, sem er 14%)

4.1 Gjaldskrá (rúmmetragjald á heitu vatni) 47,30 kr/m³

4.2 Fastagjald (á mánuði)

Fyrir mæli allt að 20 mm	472 kr
Fyrir mæli 25-50 mm	988 kr
Fyrir mæli 75 mm og stærri	2005 kr

4.3 Stofngjald fyrir eina heimæð (miðað við rúmmál húsnæðis)

Allt að 400 m ³ :	38.200 kr/m ³
400-2.000 m ³ :	38.200 kr/m ³ og 31,00 kr/m ³ umfram 400 m ³
2.000-6.000 m ³ :	87.800 kr/m ³ og 26,50 kr/m ³ umfram 2.000 m ³
6.000-10.000 m ³ :	193.800 kr/m ³ og 24,00 kr/m ³ umfram 6.000 m ³
Meira en 10.000 m ³ :	289.800 kr/m ³ og 20,50 kr/m ³ umfram 10.000 m ³

4.4 Heimildir til afsláttar við heildsölu- og sérsamninga:

Allt að 50% afsláttur

5. Vatnsveita Reykjavíkur

4.1 Vatnsgjald: 0,13% af fasteignamati húss og lóðar (árleg greiðsla)

Lágmarksgjald: 11,356 kr/m³ húss (vöruheymslur)
14,278 kr/m³ húss (aðrar byggingar)

Hámarksgjald 21,488 kr/m³ húss

Vatnsgjaldið skal þó aldrei nema meiru en 0,3% af álagningarstofni.

4.2 Aukavatnsgjald (vatnsnotkun umfram heimilisþarfir, greitt skv. mæli):

11,36 kr/m³

4.3 Mælaleiga

Stærð mælis	Gjald, kr/a
0,5"	4.162
1,0"	5.469
2,0"	8.972
4,0"	24.735

4.4 Stofngjald

$$H = G + M * l + R * v, \text{ kr}$$

G = kr/heimæð (eftir stærð, t.d. 98.270 kr fyrir 32 mm og 186.675 kr fyrir 90 mm)

M = kr/m (eftir stærð, t.d. 200 kr/m fyrir 32 mm og 700 kr/m fyrir 90 mm)

l = lengd í m

R = rúmmálgjald, 20 kr/m³ húss

v = rúmmál húss í m³

Fylgiskjal 14

Samantekt - Niðurstaða.

"Hugmyndin um frísvæði er hvítur fill!" Þessi ummæli féllu í einu af samtölum höfundar við nokkra viðmælendur við gerð þessarar skýrslu. Það er lesandans að meta hvort og þá hversu vel þessi samliking á við.

Í umræðum hér á landi er hugtökunum "frísvæði/friðnaðarsvæði" og "atvinnuáttakssvæði" ruglað saman. "Frísvæði" eru afmörkuð svæði í tollalegu tilliti þar sem heimilt er að geyma ótollafgreidda vöru og/eða að annast vinnslu á afmörkuðu tollfrjálsu svæði þar sem ekki þarf að greiða tolla af aðföngum. "Atvinnuáttakssvæði" eru afmörkuð landssvæði þar sem skattaívilnunum, styrkjum og öðrum stuðningsúrræðum er beitt til þess að efla atvinnu og auka útflutning.

Hugmyndir um frísvæði á Suðurnesjum gera ráð fyrir bæði "frísvæði" og sérstökum skattaívilnunum, styrkjum og aðstöðu til þeirra erlendu fyrirtækja, sem setjast vilja að á svæðinu og hafa með höndum útflutningsstarfsemi, sem ekki er í beinni samkeppni við innlenda framleiðslu.

Fyrirmynd frísvæðishugmynda hérlendis er Shannon-frísvæðið og atvinnuáttakssvæðið í Shannon-héraði á SV-Írlandi. Á frísvæðinu við Shannon-flugvöll starfa 110 fyrirtæki með um 5.500 starfsmenn. Í Shannon-héraði búa um 400.000 íbúar og nýtur héraðið allt margvíslegra styrkja.

Meginniðurstaða skýrsluhöfundar er sú að frísvæði er ekki raunhæfur eða fýsilegur kostur hér á landi, m.a. vegna þess að:

- Talið er að um 300 frísvæði séu starfrækt í heiminum í dag og verulegt offramboð. Samkeppnisstaða Íslands á "frísvæðamarkaðnum" er afleit m.a. vegna (a) háslutningskostnaðar, (b) forskots annarra frísvæða, (c) legu landsins, (d) samkeppni lágláunarákja, (e) háslutnings- og kynningarkostnaðar og (f) vegna minna vægis frísvæða almennt í heimsviðskiptum.
- Tollfrjáls aðgangur frísvæða að EES-markaðnum er mjög takmarkaður! 15. gr. bókunar 4 í EES-samningnum kemur í veg fyrir að vara, framleidd úr þriðjuríkja-hráefnum er njóta niðurfellingar á tollum og öðrum gjöldum við innflutning, sé skilgreind sem EES-upprunavara.
- Hátækniíðnaður í formi einfaldrar samsetningar getur ekki nýtt sér upprunareglur til aðgangs að tollfrjálsum Evrópumörkuðum skv. ákvæðum EES-samningsins.

- Dæmigert frísvæðisfyrirtæki sækist ekki eftir orku og hálaunastörfum Íslands, t.d. hátækniíðnaður, samsetningariðnaður, dreifingarþjónusta, o.þ.h.
- Ísland á mjög takmarkaða möguleika til alþjóðlegrar vörudreifingar milli landa, vegna óhagstæðrar legu landsins og tæknframfara í flutningum.
- Veruleg yfirboð þarf til í skattaívilnunum og styrkjum til að laða fyrirtæki að frísvæði. Slíkar aðgerðir eru mismunun gagnvart innlendri starfsemi og skerðir möguleika hennar í samkeppni um vinnuafli og fjármagn.
- Umtalsverðir styrkir og ívilnanir skekkja **varanlegan rekstrargrundvöll** fyrirtækja á frísvæði ("atvinnuátakssvæði") og engin trygging er fyrir því að ekki þurfi áframhaldandi styrkveitingar til sömu fyrirtækjanna.
- Dæmigert fyrirtæki á frísvæði er "rótlaust" og **færanlegt**, m.a. til þess að geta flutt sig um set ef betri kjör bjóðast annars staðar, jafnvel eftir að hafa þegið verulega styrki. Æskilegra er að laða **varanlegri** erlenda fjárfestingu til landsins, sem byggir á orku og öðrum auðlindum landsins.
- Það myndi skila meiri árangri við útflutnings- og atvinnuefingu að styðja þúsundir fyrirtækja í landinu með almennum aðgerðum og betri starfsskilyrðum heldur en örfá fyrirtæki með sértækum og kostnaðarsömum aðgerðum sem óvíst er að skili nokkrum árangri.
- Það eru meiri líkur á að takast megi að laða erlenda fjárfestingu í orkufreka stóriðju og starfandi fyrirtæki hérlendis heldur en til þess að hefja rekstur á frísvæði.
- Erlendir fjárfestar setja skattamál hérlendis sem slík ekki lengur fyrir sig.

Óraunhæft er að taka Shannon-svæðið sem fyrirmynd að frísvæði hérlendis og búast við einhverjum árangri á forsendum þess, m.a. vegna þess að:

- Ríflegir atvinnustyrkir til fyrirtækjanna á Shannon er liður í atvinnuháttabyltingu Íra. Þeir eru kostaðir af þróunarsjóðum ESB þar eð Írland er skilgreint sem jaðarríki vegna lágra tekna og atvinnuleysis (17-19%). Styrkirnir námu liðlega 4 milljörðum króna til fyrirtækja í Shannon-héraðinu árið 1993 og fara vaxandi.

- Írland er tengt vegakerfi og járnbrautakerfi Bretlands. Írar eru enskumælandi þjóð. Heimamarkaður írskra fyrirtækja er því liðlega 60 milljónir manna.
- Vegtenging framleiðenda á Shannon-svæðið við Bretland og við Heathrow-flugvöll skiptir þá meira máli en Shannon-flugvöllurinn sjálfur.
- Það er misskilningur að lágir skattar og skattaívilnanir á Shannon séu frábrugðnar almennum skattareglum á Írlandi. Þvert á móti eru óveruleg frávík frá meginreglunni. Á Írlandi er tímabundið 10% tekjuskattur til ársins 2005.
- Shannon-frísvæðið var stofnað árið 1959 við aðstæður hárra tolla í milliríkjavíðskiptum, sem ekki eru til staðar í dag.

Shannon fyrirmyndin er e.t.v. ekki eins glæst og af er látið:

- Á 10 ára tímabili 1981-91 hafði störfum fjölgað á Íslandi um 1,14% á ári, en á Írlandi um 0,01% á ári á sama tímabili. Atvinnuleysi á Írlandi er enn með því hæsta í Evrópu, um 17-19%. Að mati forráðamanna Shannon Development þarf að tvöfalda árlega atvinnusköpun á svæðinu til aldamóta svo að viðunandi megi teljast.
- Að fyrirmynd Shannon frísvæðisins gæti frísvæði á Suðurnesjum kostað um 4-5 milljarða á 5 árum í styrkjum, markaðssetningu, stofnkostnaði og fasteignum, fyrir utan skattaívilnanir.

Mikilvægi frísvæðis á Suðurnesjum fyrir Keflavíkurlugvöll er verulega ofmetin:

- Tölur um flugumferð á Shannon-flugvelli benda ekki til þess að hann sé sérstök lyftistöng eða aðráttarafi fyrir atvinnusvæðið.
 - Flugumferð um Shannon hefur verið þvinguð allt til 1994, m.a. vegna ákvæða í loftferðasamningi Írlands og Bandaríkjanna, sem skyldaði flugvélar í N-Atlantshafsflugi að hafa viðkomu á Shannon.
 - Keflavíkurlugvöllur á ýmsa möguleika til tekjuöflunar og markaðssetningar algjörlega óháða því hvort tekst að stofna frísvæði eða auka atvinnu á Suðurnesjum.
 - Að teknu tilliti til íbúafjölda Íslands og Shannon-svæðisins er flutningsmagn um Keflavíkurlugvöll nú þegar álíka mikið og um Shannon-flugvöll.
-

Engar líkur verður að telja á því að frísvæði með verulegum styrkjum og skattaívilnunum verði stofnað, m.a. vegna þess að:

- Slikt er háð heimild stofnana EES að uppfylltum skilyrðum um t.d. hátt og vaxandi atvinnuleysi, lágar tekjur, o.s.frv. Engin slík skilyrði eru fyrir hendi hér á landi.
- Atvinnuástand á Suðurnesjum er ekki verra en annars staðar á landinu, í reynd betra skv. atvinnuleysistölum í mars 1995 (6,2% samanborið við landsmeðaltalið 6,4%).
- Veruleg andstaða er fyrir því í okkar smáa þjóðfélagi að sérstakar ívilnanir og ýmis sérkjör séu veitt tilteknum fyrirtækjum eða landssvæðum.

Niðurstaða:

Hugmyndin um frísvæði er tálsýn (!) byggð á óraunhæfum fyrirmyndum og er ekki sem slík til þess fallin að laða að erlenda fjárfestingu né efla útflutning eða skapa ný atvinnutækifæri. Upprunareglur EES-samningsins takmarka möguleika frísvæða til tollfrjáls aðgangs að EES-svæðinu. Skattaívilnanir sem fylgja frísvæðisstarfsemi mismuna fyrirtækjum á landinu og slæva árvekni stjórnenda, og engin trygging er fyrir varanlegum rekstrargrundvelli. Frísvæði sem byggir á styrkjum og skattaívilnunum er sóun á fjármunum hins opinbera. Hugmyndin ber keim af þeim tækifæris- og töfralausnum, sem stundum er gripið til í opinberri stjórn málaumræðu og öllu eiga að bjarga, en skortir viðskiptalegt jarðsamband. Suðurnesjabúar og Íslendingar allir eiga marga aðra og raunhæfari kosti.

Þessi niðurstaða felur þó ekki í sér að starfssemi sem nýtur almennrar frísvæðis tollameðferðar, er byggð upp fyrir áhættufé þeirra sem viðskiptin stunda og lýtur almennum markaðslögmálum, eigi ekki rétt á sér.

